

Tvorba deminutiv a augmentativ v současné francouzštině

(PF JU České Budějovice, 2011, 86 stran)

Cílem práce Hany Hruškové je zhodnotit proces tvorby deminutiv a augmentativ v současné francouzštině a zároveň globálně porovnat francouzskou derivaci s derivačními možnostmi současné češtiny v obdobné oblasti (deminutiva a augmentativa).

V úvodní, teoretické části diplomantka na základě relevantní literatury francouzské i české provenience vymezuje základní lexikologické pojmy související se zpracovávaným tématem – kompozice, derivace, báze, sufix, produktivita, disponibilita a rentabilita, augmentativum, deminutivum apod. Celkově hodnotím tuto část jako kvalitně stylizovanou syntézu, v níž diplomantka prokazuje, že se v odborné literatuře dobře orientuje, že tématu rozumí a dokáže jej uceleně vyložit. Cenný je komplexní přehled francouzských i českých augmentativních a deminutivních sufixů. Uvádím pouze drobné výhrady k některým pasážím:

- 1) str. 9 – problematika vymezení slova je relativně zjednodušená, z některých formulací H. Hruškové vyplývá, že je upřednostňováno hledisko grafické, je opomenuto hledisko syntaktické, které je pro vymezení pojmu „slovo“ primární. V dalších pasážích však dochází k upřesnění těchto prvotních formulací.
- 2) str. 11 – název kapitoly 2.2. *Slovo jako jednotka promluvy* ne příliš koresponduje s jejím obsahem – řeší se zde otázky generativního pohledu na lexikum (zběžně) a dále otázky idiolektu a obecné slovní zásoby. Přestože jsou zde otázky slova v promluvě naznačeny, bylo by vhodné úvahy vztáhnout např. k Filipcově dichotomii systém – aktualizace (citováno na str. 9) a podobně i k citátu z Corbinové uvedenému na str. 12.
- 3) bylo by možné slovo *maths* interpretovat i jinak než jako synkopu (str. 16)?

Praktické analýzy se realizují ve dvou krocích. Nejprve diplomantka zkoumá kvantitativní zastoupení jednotlivých francouzských sufixátů podle staletí, druhou analýzou je potom srovnávací sonda provedená na základě korpusu Intercorp.

Pokud jde o praktické analýzy prvního oddílu, konstatuji, že diplomantka dochází k relevantním zjištěním - daří se jí kvantifikovat zastoupení jednotlivých sufixů během tisíciletého vývoje francouzštiny a ukázat tak na kolísání jejich produktivity (disponibility). Diplomantka si je vědoma limitů své metody: k analýze používá slovník současné francouzštiny, který obsahuje slovní zásobu, jež se do současnosti udržela. Zkoumá tedy diachronii současné slovní zásoby. V tom smyslu nelze závěry o diachronně nazírané produktivitě formulovat příliš kategoricky, neboť lze předpokládat, že v rámci jednotlivých synchronních řezů bychom dostali jiné údaje, než nám poskytuje použitý slovník. Přesto si lze na základě analýzy učinit rámcovou představu o produktivitě jednotlivých sufixů v průběhu vývoje francouzského jazyka. Důkladná diachronní analýza provedená prostřednictvím synchronních řezů by byla navíc technicky příliš náročná. Analýzy jsou představeny poněkud mechanicky, uvítal bych rámcovou reflexi o diachronním zkoumání derivačních procesů

Druhý oddíl praktických analýz je pojatý jako srovnání využívání derivačních možností systému v češtině a francouzštině. Analýza je opět vedena v rámci limitů technického nástroje – korpus Intercorp, ovšem i zde ukazuje zajímavé údaje. Potvrzuje hypotézu, že v textu francouzština využívá systémových derivačních možností v oblasti

deminutiv méně než čeština, která navíc disponuje bohatší repertoárem deminutivních sufixů (zejména díky sekundární a terciární derivaci).

Přes uvedené výhrady práce H. Hruškové zcela splňuje nároky na magisterské diplomové práce kladené, navrhuji ji klasifikovat známkou **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích dne 13. ledna 2012.

PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D

